

UCHWAŁA NR 9/2023
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 16 stycznia 2023 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Lewica Razem o źródłach pozyskania
środków finansowych w 2021 r.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 w związku z art. 38a ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 372 oraz z 2021 r. poz. 2054)

postanawia

odrzuć sprawozdanie partii politycznej Lewica Razem o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2021 r. z powodu naruszenia art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Uzasadnienie

Partia polityczna Lewica Razem (EwP 353) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2021 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2003 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. Nr 33, poz. 269). Do sprawozdania załączono sprawozdanie biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego Partii w zakresie wpływów na jej Fundusz Wyborczy, wybranego przez Państwową Komisję Wyborczą.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie przedłożonych dokumentów, sprawozdania biegłego rewidenta oraz udzielonych przez Partię wyjaśnień stwierdziła, co następuje.

W okresie sprawozdawczym Partia posiadała następujące rachunki bankowe prowadzone w Banku Pekao SA:

- rachunek podstawowy o nr 41 1240 1037 1111 0010 6408 8296,
- rachunek Funduszu Wyborczego nr 27 1240 1037 1111 0010 6415 8582,
- rachunek Funduszu Eksperckiego nr 97 1240 1037 1111 0010 6785 0694,
- rachunek dla gromadzenia środków z subwencji nr 82 1240 1037 1111 0010 6732 2120,
- Rachunek techniczny VAT nr 29 1240 1037 1111 0010 8135 8101.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych (z wyłączeniem Funduszu Wyborczego) partia polityczna Lewica Razem wykazała, iż w okresie sprawozdawczym uzyskała przychody w łącznej wysokości 590 799,86 zł, na które złożyły się:

- środki pochodzące od osób fizycznych wpłacone bezpośrednio na rachunki bankowe Partii: 590 799,86 zł, w tym: ze składek członkowskich w kwocie przekraczającej w jednym roku wysokość najniższego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników (17 520,00 zł), ze składek członkowskich w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku wysokości najniższego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników (399 209,88 zł) oraz z darowizn pieniężnych (167 295,00);
- środki pochodzące z not księgowych obciążających biuro poselskie 6 774,98 zł.

Partia nie wykazała w sprawozdaniu finansowym, by w okresie sprawozdawczym były przekazane na jej rzecz wartości niepieniężne.

Poza wykazanymi wyżej przychodami, na bieżący rachunek bankowy w okresie sprawozdawczym wpłynęły środki w łącznej kwocie 1440,58 zł, które Partia uznała za nieprawidłowe i zwróciła je nadawcom lub też przekazała na rzecz Skarbu Państwa. Ewidencja tych wpłat została dołączona do sprawozdania finansowego Partii w formie załącznika. Jak wynika z dołączonego przez Partię załącznika, jak i historii rachunku bankowego, wpłaty zwrócone przez Partię pochodziły od podmiotów nieuprawnionych takich jak: osoby mające miejsce zamieszkania poza obszarem

Rzeczypospolitej Polskiej, firmy oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w przypadku których Partia prawdopodobnie nie miała wiedzy, czy rachunki z których dokonano wpłat służyły jedynie do dokonywania rozliczeń związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, czy także do dokonywania opłat wynikających z codziennego funkcjonowania osób fizycznych prowadzących taką działalność.

Cześć z tych nieprawidłowych wpłat przekazanych na rzecz Partii została przez nią zwrócona w trzydziestodniowym terminie określonym w art. 39a ustawy o partiach politycznych. Natomiast z ustaleń Państwowej Komisji Wyborczej dokonanej na podstawie złożonych przez Partię dokumentów wynika, że pozostała część uznanych przez Partię za nieprawidłowe środków, przekazanych na rzecz Urzędu Skarbowego, została zwrócona po upływie 30- dniowego terminu.

Do wpłat zwróconych po terminie należą:

- wpłata z dnia 26 lutego 2021 r. (brak opisu przelewu) – przepadek na rzecz Skarbu Państwa w dniu 7 marca 2022 r. (kwota 108,48 zł),
- wpłaty z dnia 4 stycznia 2021 r., 1 lutego 2021 r., 1 marca 2021 r. – przepadek na rzecz Skarbu Państwa w dniu 3 marca 2022 r. (kwota 30,00 zł),
- wpłata z dnia 11 czerwca 2021 r., – przepadek na rzecz Skarbu Państwa w dniu 4 sierpnia 2021 r. (kwota 100,00 zł),
- wpłata z dnia 22 stycznia 2021 r. – przepadek na rzecz Skarbu Państwa w dniu 8 marca 2022 r. (kwota 100,00 zł).

Wymienione powyżej wpłaty w łącznej kwocie 338,48 zł, zgodnie z ustaleniami Państwowej Komisji Wyborczej nie były zgodne z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, a dokonany przez Partię zwrot po upływie 30-dniowego terminu wskazuje, że w okresie sprawozdawczym Partia przyjęła, bowiem korzystała ze zgromadzonych na rachunku środków.

W przypadku gromadzenia na jednym rachunku środków pozyskanych w sposób zgodny z prawem, jak i środków ze źródeł nieprawidłowych, a następnie wydatkowania środków finansowych z tego rachunku, partia nie jest w stanie w żaden sposób rozróżnić, czy wydaje środki pozyskane legalnie czy też wbrew prawu. W trakcie okresu sprawozdawczego Partia zobowiązana jest na bieżąco weryfikować zgodność z prawem pozyskanych przez siebie środków finansowych. W przypadku

braku możliwości dokonania ustalenia ich legalności lub stwierdzenia ich nielegalności partia zobowiązana jest do ich zwrotu darczyńcy, w terminie 30 dni, lub do ich przekazania na rachunek techniczny w celu wpłacenia ich na rzecz Skarbu Państwa, lub też do ich przekazania na Skarb Państwa, zawsze jednak przed rozpoczęciem korzystania z nich. Żadnego z tych działań Partia nie podjęła w odpowiednim czasie. Powyższe oznacza, że w 2021 r. doszło do finansowania działalności Partii Lewica Razem z naruszeniem art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, co zgodnie z art. 38a ust. 2 pkt 4 ustawy stanowi podstawę odrzucenia sprawozdania finansowego Partii.

Zgodnie z art. 38a ust. 2 pkt 4 ustawy o partiach politycznych, przyjęcie przez Partię środków finansowych z niedozwolonych źródeł stanowi przesłankę do odrzucenia jej sprawozdania finansowego. Przepis ten ma przy tym charakter kategoryczny i nie pozostawia żadnego marginesu ocen, np. uwzględniania proporcji kwoty środków przyjętych z niedozwolonych źródeł do ogólnej kwoty przychodów partii politycznej, a także tego, czy naruszenie wskazanych przepisów nastąpiło w sposób umyślny czy też z powodu nieznamości przepisów ustawy o partiach politycznych.

Ponadto z historii rachunku bankowego jak i wyjaśnień załączonych przez Partię wynika, że w 2021 r. przyjęto środki w łącznej kwocie 56,00 zł od podmiotu Aldo Angelino Ruiz Barturen, w stosunku do którego Partia nie była w stanie potwierdzić, że podmiot ten jest obywatelem polskim, mającym miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej W związku z brakiem potwierdzenia, że podmiot spełnia wymogi art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych Państwowa Komisja Wyborcza nie może uznać tej wpłaty za zgodną z przepisami ustawy.

W związku z powyższym sprawozdanie partii Lewica Razem nie mogło zostać przyjęte i należało je odrzucić. Dysponowanie przez partię polityczną środkami pieniężnymi pochodzącymi ze źródeł niedozwolonych stanowi bowiem naruszenie bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa. Przyjęte przez Państwową Komisję Wyborczą stanowisko potwierdził już w 2004 r. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 17 września, III SW 38/04 (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2006 r., III SW 23/06, postanowienie z dnia 14 października 2008 r., III SW 10/08 i postanowienia z 23 kwietnia 2002 r., III SW 3/02, III SW 4/02, III SW 5/02).

Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla, że art. 38a ust. 2 pkt 4 ustawy o partiach politycznych, stanowiący podstawę odrzucenia sprawozdania Partii, ma charakter kategoriyczny i nie pozostawia żadnego marginesu ocen, np. uwzględniania proporcji kwoty środków przyjętych z niedozwolonych źródeł do ogólnej kwoty przychodów partii politycznej, a także tego, czy naruszenie wskazanych przepisów nastąpiło w sposób umyślny, czy też z powodu nieznamości przepisów ustawy o partiach politycznych.

Zgodnie z art. 39a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, korzyści majątkowe przyjęte przez Partię Lewica Razem z naruszeniem art. 25 ustawy o partiach politycznych, podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Jeżeli korzyść ta została przez Partię zużyta lub utracona, przepadkowi podlega jej równowartość. Partia polityczna Lewica Razem, w terminie 60 dni od dnia wydania przez Państwową Komisję Wyborczą uchwały w sprawie jej sprawozdania finansowego za 2021 r., może dobrowolnie dokonać wpłaty korzyści majątkowej uzyskanej w sposób sprzeczny z prawem (56,00 zł) na konto urzędu skarbowego, właściwego dla jej siedziby. Dowód przekazania środków na rzecz Skarbu Państwa partia polityczna przedstawia Państwowej Komisji Wyborczej. W przypadku odmowy dobrowolnego wydania korzyści majątkowej (56,00 zł) na rzecz Skarbu Państwa, we wskazanym wyżej terminie, wszczęte zostanie postępowanie, o którym jest mowa w art. 39a ust. 5 ustawy o partiach politycznych.

Faktyczne przychody/wpływy Partii w okresie sprawozdawczym, wszystkie gromadzone na rachunku bankowym Lewicy Razem, wyniosły zatem 591 138,34 zł (590 799,86 zł + 338,48 zł), a nie jak wykazano w sprawozdaniu 590 799,86 zł. Środki w kwocie 338,48 zł powinny zostać wykazane także w pozycji VI sprawozdania (Korzyści majątkowe przekazane partii z naruszeniem przepisów ustawy, które zostały przyjęte, zużyte lub utracone).

Złożenie sprawozdania sporządzonego niezgodnie ze stanem faktycznym narusza ustawowy obowiązek sprawozdawczy, określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych. Zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych, to uchybienie nie stanowi przesłanki do odrzucenia sprawozdania Partii.

W 2021 r. partia polityczna Lewica Razem posiadała wyodrębniony rachunek Funduszu Wyborczego o nr 27 1240 1037 1111 0010 6415 8582, prowadzony w Banku Pekao SA. Stan środków finansowych Funduszu Wyborczego Partii w dniu 1 stycznia 2021 r. wynosił 43 345,27 zł.

W okresie sprawozdawczym na rachunek Funduszu Wyborczego nie pozyskano żadnych środków finansowych, a wydatki poniesione z niego w 2021 r. wyniosły 60,00 zł i dotyczyły w całości opłat w tytułu prowadzenia rachunku bankowego. Na dzień 31 grudnia 2021 r. stan rachunku Funduszu Wyborczego partii Lewica Razem wyniósł 43 285,27 zł.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Partii, dokumentów do niego załączonych, sprawozdania biegłego rewidenta oraz wyjaśnień Partii, postanowiła, jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia partii politycznej Lewica Razem przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak